

ההשלכות ההומניטריות של הפילוג הפלסטיני מבית על רצועת עזה

עובדות

- לעזה; עקב כך, ביוני צמצמה ישראל אספקה זו ב-33%. מאז יוני 2017, משקי בית וספקי שירותים בעזה מקבלים חשמל למשך ארבע עד שש שעות ביום.
- נכון לנובמבר 2017, כ-250 מתקנים קריטיים המספקים שירותי בריאות, מים ותברואה ואיסוף פסולת מסתמכים על משלוחי דלק לשעת חירום המתקבלים מהאויים.
- בשל עיכובים במשלוחים מהגדה המערבית ופערי מימון ארוכי שנים, נכון לאוקטובר 2017 אזלו כלייל 45% מהתרופות החיוניות במחסן התרופות המרכזי בעזה.
- הפנייתם של מטופלים לטיפול רפואי מחוץ לעזה שובשה גם היא מאז מרס 2017, בשל מחלוקות וחילופי האשמות בין שתי הרשויות.
- בשל מחסור בחשמל ובדלק מוזרמים מדי יום אל הים התיכון יותר מ-108 מיליון ליטר של שפכים לא מטוהרים.
- בשל מחסור קריטי באנשי סגל ובציוד, הנובע בחלקו מקיצוצים בתקציב מצד הרשות הפלסטינית, ההגנה האזרחית הפלסטינית בעזה, הממונה על מבצעי חילוץ בעתות חירום, יכולה לפעול בפחות מ-45% מיכולתה הרגילה.

- ביוני 2007 השתלט חמאס על עזה בעקבות מעשי איבה בינו לבין פתח, וכך נוצר פילוג בין הרשות הפלסטינית, שבסיסה בגדה המערבית, לבין הרשויות בפועל מטעם חמאס ברצועה.
- באוקטובר 2017 הגיעו שני הצדדים להסכם פיוס ובעקבותיו מסר חמאס את השליטה בעברם הפלסטיני של שלושת המעברים בעזה לידי ממשלת ההסכמה הלאומית. רוב האמצעים שנקטה הרשות הפלסטינית מאז מרס 2017, ואשר הובילו להידרדרות המצב ההומניטרי, טרם בוטלו.
- מאז 2014 קיבלו כל 22 אלף עובדי הציבור שגויסו לעבודתם על ידי רשויות חמאס פחות ממחצית מהשכר המקביל ברשות הפלסטינית, וגם זאת באופן בלתי סדיר. ההקצאות לשכרם של 62 אלף אנשי הסגל הנותרים בעזה, המשולמות על ידי הרשות הפלסטינית אף שרובם אינם מתייצבים לעבודתם, קוצצו מאז מרס 2017 כך ששכר הנטו שלהם פחת ב-30% עד 50%.
- אמצעים שנקטה הרשות הפלסטינית בנוגע למימון ומיסוי של דלק לתחנת הכוח של עזה הובילו להשבתת התחנה באפריל 2017. התחנה חזרה לפעול באופן חלקי בסוף חודש יוני באמצעות דלק שנקנה ממזרים.
- במאי 2017 החליטה הרשות הפלסטינית לקצץ בתשלומיה עבור חשמל המסופק מישראל, ספקית החשמל הגדולה ביותר

משחררים מטופלים מוקדם מדי ומצמצמים את שירותי הניקיון והעיקור במתקנים רפואיים. בטווח הארוך, בריאותם של מטופלים נמצאת בסכנה גם בשל עיכובים במשלוח תרופות חיוניות ופריטים מתכלים ממשד הבריאות בגדה המערבית, ושיבוש הפנייתם של אנשים לטיפול רפואי מחוץ לעזה. המשבר הפיננסי והיעדר הזדמנויות להכשרה מקצועית, בשל הגבלות הגישה, יצרו גם מחסור בסגל רפואי מיומן, במיוחד רופאים מרדימים, אחים לחדרי ניתוח וטכנאים.

המחסור בחשמל ובדלק להפעלת מתקני מים וטיהור שפכים צמצם את הגישה למים והגביר את הסכנה ללקות במחלות המועברות באמצעות מים. ההפעלה המוגבלת של משאבות מים ומתקני התפלה הביאה לירידה בצריכת המים ובסטנדרטים ההיגייניים. קיצור מחזורי טיהור השפכים או שהייתם הגבירו את זיהום הים לאורך חופי עזה ודרום ישראל. בנוסף, יש סכנה מתמדת של זרימה חוזרת של מי שפכים העלולים להציף רחובות, מצב שעלול להוביל להצפות, עקירה והתפרצות של מחלות המועברות באמצעות מים.

בעקבות השתלטות חמאס, תורמים מרכזיים הפחיתו או התנו את המימון שלהם עבור מיזמים הומניטריים ומיזמי פיתוח בעזה. מצב זה תרם לתיעול הסיוע לאזורים ומוסדות שאינם בשליטת חמאס, ולא דווקא למקומות שבהם זקוקים לו במיוחד. הגבלות הנובעות מחקיקה נגד טרור בארצות המוצא, לצד מדיניות שאימצו תורמים מסוימים האוסרת על כל מגעים שהם עם חמאס, הגבילו עוד יותר את חופש הפעולה של ארגונים בינלאומיים לא ממשלתיים בעזה.

פיצול השירות הציבורי הפלסטיני הפחית מיכולתם של מוסדות מקומיים בעזה לספק שירותים בסיסיים, לתת מענה במקרי חירום ולאכוף את שלטון החוק, והחריף בכך את מצוקתה של כלל האוכלוסייה. בעקבות השתלטות חמאס על הרצועה ב-2007 אילצה הרשות הפלסטינית אלפי עובדי ציבור בעזה להפסיק לעבוד, אבל הם המשיכו לקבל את משכורתיהם. עובדים שגויסו לאחר מכן על ידי רשויות חמאס לא קיבלו משכורות באופן סדיר מאז 2014, ואילו משכורתיהם של מי ששכרם משולם על ידי הרשות הפלסטינית קוצצו לאחרונה. אל ההיעדרות מהעבודה כתוצאה ממשבר המשכורות היתוספו תת-מימון של משרדי הממשלה שבסיסם בעזה, כפל התפקידים והיעדר קווי דיווח ברורים.

מחלוקות על מימון דלק ומיסוי ועל גביית תשלומים מצרכני החשמל פגעו בתפקוד תחנת הכוח היחידה בעזה והובילו פעם אחר פעם להשבתתה. בניסיון להתמודד עם הפסקות החשמל היוזמות הממושכות נעזרים ספקי שירותים בגנרטורים לשעת חירום, התלויים בזמינותו של דלק ואינם מיועדים מטבעם לשימוש רציף. ישראל מטילה הגבלות על יבוא של גנרטורים חדשים וחלקי חילוף. ההחלטה שקיבלה לאחרונה הרשות הפלסטינית לצמצם את התשלומים עבור החשמל המסופק מרשת החשמל הישראלית החריפה משמעותית את המשבר.

השירותים הרפואיים בעזה נפגעו קשות מהפסקות החשמל והצמצום בתקציב שמקצה להם משרד הבריאות של הרשות הפלסטינית. בניסיון להתמודד עם המחסור בחשמל דוחים בתי חולים ניתוחים אלקטיביים,

